

КВАЛІФІКАЦІЯ «БАЛЕТМЕЙСТЕР, ВИКЛАДАЧ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою фахового випробування є перевірка теоретичних знань, хореографічних умінь і навичок, здібностей до балетмейстерської та науково-дослідницької діяльності.

Програма фахового випробування призначена для вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Вступний іспит зі спеціальності для вступників бажаючих отримати освітньо-кваліфікаційний рівень «магістра», кваліфікацію «Теоретик хореографічного мистецтва, викладач» складається з теоретичної (тести) частини.

Фахове випробування проводиться у формі тестування.

Вступники повинні володіти ґрунтовним матеріалом з таких хореографічних дисциплін:

- «Мистецтво балетмейстера»;
- «Теорія та методика викладання класичного танцю»;
- «Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю»;
- «Теорія та методика викладання сучасних танцювальних стилів та напрямків»;
- «Теорія та методика викладання європейського бального танцю»;
- «Теорія та методика викладання латиноамериканського бального танцю»;
- «Історія хореографії»
- Знати теоретичні основи науково-дослідницької діяльності, збору та обробки хореографічного фольклору;
- Виявити знання методики викладання хореографічних дисциплін.

Вступний іспит зі спеціальності для вступників бажаючих отримати освітньо-кваліфікаційний рівень «магістра», кваліфікацію «Балетмейстер, викладач» складається з теоретичної (тести) і практичної (аналіз хореографічного твору) частин.

Питання теоретичного характеру, дають змогу виявити рівень знань абітурієнтів з хореографічних дисциплін.

Абітурієнти повинні володіти теоретичними знаннями і практичними навичками постановки хореографічної композиції з різних жанрів та стилів, використовуючи різноманітний танцювальний і музичний матеріал, застосовувати широкий арсенал хореографічних засобів і прийомів; володіти теоретичними та практичними основами збору та обробки хореографічного фольклору; вміти komponувати музичний матеріал, працювати з концертмейстером, володіти розвинутою, творчою фантазією та вмінням практично втілювати творчі задуми у хореографічних композиціях.

На фаховому випробуванні абітурієнти повинні детально проаналізувати хореографічний твір, визначити та описати:

- Ідейно тематичний аналіз твору;
- Драматургічна побудова твору;
- Короткий зміст твору.

Знання та вміння абітурієнтів, виявлених на тестуванні та аналізі хореографічного твору, оцінюються за 200-бальною шкалою відповідно до повноти і правильності відповіді на кожне питання. При цьому фаховою атестаційною комісією виставляється оцінка за такими критеріями.

1. Аналіз власної хореографічної постановки – номер до 3хвилин.
2. Основні поняття з курсу «Мистецтво балетмейстера»:
  - ідейно – тематичний аналіз твору – тема, ідея, жанр, вид, форма;
  - драматургічна побудова хореографічного номеру;
  - виражальні засоби хореографічного мистецтва;
  - визначення професії балетмейстера;
  - композиційна структура хореографічного номеру.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Базарова Н. П. Мей В.П. Азбука класического танца Первые 3 года обучения: учеб. пособ. С.-Пб. "Лань"2006
2. Ваганова А. Я. Основы класического танца: учебник С.-Пб. "Лань" 2003
3. Вашкевич Н.Н. История хореографии всех веков и народов Спб, М., Краснодар: Лань, Планета музыки, 2009
4. Володько В.Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю : навч. -метод. Посібник К. :НАКККіМ 2007
5. Голдрич О. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю Львів: Край, 2003
6. Ермакова В. Н. Творец, или живая история бального танца Харьков :ОО Контур2007
7. Зайцев Є.В. Основы народно-сценічного танцю: навч. Посібник Вінниця:Нова книга 2009
8. Зихлинская Л. Мей В. Первые шаги: примеры уроков для молодых педагогов.:практ. Пособие К. Логос 2003
9. Зубатов С. Основы викладання українського народно-сценічного танцю К.:ДАКККіМ 2004
10. Камін В. О. Народно-сценічний танець. Груповий розподіл вправ біля станка : навч. посібник К. ДАКККіМ 2008
11. Кирилюк В.М. Дихання в хореографії К. 2009
12. Кирилюк В.М. Сучасні освітні технології в хореографічній підготовці: навч.-метод. посіб. Ніжин НДУ ім. М.Гоголя 2007
13. Кирилюк В.М.. Сучасні освітні технології в хореографічній підготовці: навч.-метод. посіб Ніжин :НДУ ім. М.Гоголя 2007
14. Колосок О.П. Музична драматургія в хореографічному творі: метод. вказівки К. : КНУКіМ 2001
15. Колосок О.П. Побудова екзерсису біля станка на основі української народно-сценічної лексики : навч.-метод. Посібник Вінниця:Нова книга 2007
16. Костровицкая В.С. 100 уроков классического танца. С 1 по 8 класс М.: Лань, 2009
17. Костровицкая В.С. Классический танец. Слитные движения руки М.: Лань, 2009
18. Кох И. Э. Основы сценического движения М.: Лань,2010
19. Кривохижа А.М. Гармонія танцю: метод. Посібник. Кіровоград : РВЦКДПУ ім Винниченка 2003
20. Майстри народно-сценічного танцю: біографічний довідник /укл. О.П. Колосок К. :Стилос 2002
21. Мессерер А.Уроки класичного танцю С.-Пб. "Лань"2004
22. Методика роботи з хореографічним колективом укл/Забредовський С.Г. К. : НАКККіМ 2010
23. Методика роботи з хореографічним колективом: навч.-метод. Комплекс укл./С.В. 24. Шалапа, Н.М, Корисько К.: НАКККіМ 2010
25. Мищенко В.А., Тимошенко О,А. Спортивные бальные танцы для начинающих Харьков:Синтекс 2003
26. Полятков С.С. Основы современного танца: Ростов н/Д :Феникс 2005
27. Светлов В.Я. Современный балет СПб., М., Краснодар: Лань, Планета музыки, 2009
28. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник К. Альтерпрес 2005
29. Шариков Д.. Класифікація сучасної хореографії. Напрями. Стили. Види К. 2008
30. Шевченко В.Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії К.: ДАКККіМ 2006

Зазначену літературу можна отримати в бібліотеці НАКККіМ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кількість балів	Вірна кількість тестів
200	48, 49, 50
190	44, 45, 46, 47
180	40, 41, 42, 43
170	36, 37, 38, 39
160	32, 33, 34, 35
150	28, 29, 30, 31
140	24, 25, 26, 27
130	20, 21, 22, 23
120	16, 17, 18, 19
115	12, 13, 14, 15
110	8, 9, 10, 11
105	5, 6, 7
100	4 вірних тести

КВАЛІФІКАЦІЯ «РЕЖИСЕР, ВИКЛАДАЧ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» (на базі диплома ОКР «бакалавр» або «спеціаліст» спеціальності «Театральне мистецтво» передбачає тестові завдання.

Зміст тестових завдань включає питання з наступних дисциплін: «Історія театру», «Режисура», «Історія та теорія видовищ і масових свят», «Історія музики», «Історія кіно», «Історія образотворчого мистецтва» та «Сценарна майстерність».

Абітурієнтам пропонується 80 тестових запитань, кожен тест має декілька варіантів рекомендованих відповідей, правильною з яких є одна або декілька варіантів. Критерії оцінювання за 200 бальною шкалою (від 100 до 200 балів).

Для того, щоб правильно відповісти на всі тестові питання абітурієнт повинен володіти знаннями з теорії, історії і практик театралізовано-видовищної галузі, історії вітчизняного та світового мистецтва, теоретичних і практичних аспектів режисури та сценарної майстерності.

В програмі наведені орієнтовні питання і список рекомендованої літератури.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ

- Жанрове розмаїття творчої спадщини Леся Курбаса.
- Творчість В. Шекспіра як найвище досягнення європейського театру епохи Відродження.
- Місце народних традицій і фольклору в театралізованих обрядових дійствах.
- Творчість театру корифеїв – вагомий внесок до скарбниці світової театральної культури.
- Система К.С. Станіславського як методика виховання актора.
- Основні проблеми і тенденції розвитку сучасного українського театру.
- В.І. Немирович-Данченко і його погляди на мистецтво режисури.
- В. Мейєрхольд і «умовний театр».
- Роль скоморохів у зародженні і становленні українського та російського театального мистецтва.
- Втілення принципів реалістичного мистецтва у творчості М. Щепкіна на українській та російських сценах.
- Принципи драматургії і режисури «епічного театру» Б. Брехта та ефект «відчуження».

- Синтез язичницьких та християнських традицій – специфічна ознака Великодніх та Зелених свят.
- Нові державні свята України та їх місце у святковому календарі.
- Режисерський задум вистави. Втілення режисерського задуму вистави (робота з драматургом, художником, композитором, балетмейстером, акторами).
- Мізансцена – мова режисера.
  - Сценарно-режисерський хід і його значення в роботі режисера масових видовищ і шоу-програм.
  - Монтаж – творчий метод режисера масових видовищ і свят. Види монтажу.
  - Символ, метафора, алегорія – виразні засоби сценарно-режисерської театралізації.
  - Номер – основа театралізованого концерту. Основні вимоги до номера.
  - Особливості режисури концерту (збірного, тематичного, театралізованого, авторського).
  - Режисура театралізованого тематичного вечора (вечір-портрет, вечір-розповідь, вечір-репортаж).
  - Специфічні особливості режисури фольклорно-етнографічних свят та обрядів різних регіонів України.
    - Художньо-декоративне мистецтво і сценографія, в театрі та в масових видовищах.
    - Постановча група, її структура і функції.
    - Ідея, тема, надзавдання та наскрізна дія – основа створення масового свята.
    - Проблеми організації та режисури масових видовищ просто неба.
    - Італійська опера на початку XVIII ст.
    - Романтичні тенденції в творчості західноєвропейських композиторів XIX ст.
    - Музична творчість віденських класиків.
    - Творчість українських композиторів XIX ст.
    - Французьке кіно авангарду 20-х рр. XX ст.
    - Зародження та розвиток українського кінематографу.
    - Роль О. Довженка в розвитку кінематографу.
    - Класичне мистецтво Древньої Греції.
    - Митці епохи Відродження.
    - Архітектурні стилі в Україні 17-18 ст.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

З рекомендованою літературою Ви можете ознайомитися в читальному залі наукової бібліотеки НАКККіМ (<http://dakkkim.edu.ua>)

Історія театру

- Акимов М. Театральное наследие. Т 2 – Л.: Искусство, 1978.
- Акторська майстерність корифеїв. 35.- К.: Мистецтво,- 1973.
- Бахтин М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. – М., 1989.
- Бобошко Ю.М. Режисер Лесь Курбас. - К.: Мистецтво, 1987.
- Брабич В., Плетнева Г. Зрелища древнего мира. – Ленинград, 1977.
- Василько В.В. Микола Садовський та його театр. К., 1962.
- Волошин І.О. Джерела народного театру на Україні. - К., 1960.
- Головня В. История античного театра. – М., 1972.
- Данчук Л.І. Героїка на українській сцені. - К: ДАКККіМ, 1999.
- Даркевич В. Народная культура Средневековья. Светская праздничная жизнь в искусстве IX–XVI вв. – М., 1988.
- Державин К. Театр французской революции: 1789–1799. – Ленинград, 1937.
- Дурилін СМ. Марія Заньковецька, життя і творчість. - К., 1955.

- Дятчук В.В., Барабан Л.І. Український тлумачний словник театральної лексики К: Просвіта, 2000.
- Єсипенко Р.М. Український театр: сторінки історії. К: ДАКККіМ, 2004.
- Клековкін О. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів. – К., 2001.
- Маска и маскарад в русской культуре XVIII – XX веков / Отв. ред. Е. Струтинская. – М., 2000.
- Поплавский В. Культура триумфа и триумфальные арки Древнего Рима. – М., 2000.
- Садовський М. Мої театральні згадки. - К., 1956.
- Український драматичний театр. - К.: Наук, думка, 1967. - Т. І.
- Щепкин М.С. Жизнь и творчество. - М.: Искусство, 1984. - Т. 1-2.

«Історія та теорія видовищ і масових свят»

1. Алексеев-Яковлев А.Я. Русские народные гуляния. — Л.: Искусство, 1948.
2. Белкин А.А. Русские скоморохи. - М.: Наука, 1975.
3. Брабич В., Плетнева Т. Зрелища древнего мира. - Л., 1971.
4. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнографічний нарис. - К.: Оберіг, 1993.
5. Генкин Д. М. Массовые праздники. -М.: Просвещение, 1975.
6. Канович А. Театрализованные праздники и обряды в СССР. – М.: Высшая школа, 1990.
7. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 3 кн., 6 т. –К.: Обереги, 1994.
8. Массовые праздники и зрелища / Составитель Глан В.Н. – М.: Искусство, 1984.
9. Мухарский Д.О. Свято - моя професія К: Київська правда, 2009
10. Обертинська Л.П. Історія масових свят. – К.: ДАКККіМ, 1999.
11. Парандовський Я. Міфологія. - К.,1977.
12. Петров В.Н. и другие Зимние праздники, игры и забавы для детей . - М: ТЦ Сфера, 2001
13. Свята та обряди Радянської України. – К.: Наукова Думка, 1971.
14. Свята та обряди трудящих Києва. – К.: Наукова думка, 1983.
15. Скуратівський Т. Святвечір: У 2-х к. –К.: Перлина, 1994
16. Українські свята: ілюстрований посібник/ упоряд. Л.С. Стецько Л: Панорама, 2003
17. Християнські зимові свята/ уклад. Є. Дісс, О. Кривич Донецьк: СПД ФО Сердюк В.І.,2005

Історія музики

1. Галацкая В.С. Музыкальная литература зарубежных стран: Вып. 1, 3. –М., 1963, 1970.
2. Гуревич Е.Л. История зарубежной музыки. – М., 2000.
3. Иванова І., Мізітова А., Некрасова Н. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст. – К., 2003.
4. Історія української радянської музики /Л. Архімович та ін. – К.1990
5. Корній Л.П. Історія української музики: в 3-х ч. –К. – Харків –Нью-Йорк, 1996 -, 1998 -, 2001.
6. Левик Б.В. Музыкальная литература зарубежных стран: Вып. 2,4, 5 –М., 1971, 1970, 1972.
7. Музыкальная энциклопедия: В 6-ти т. –М.,1973 -1982.
8. Никитина Л.Д. История русской музыки. – М., 2000.
9. Павлишин С.С. Зарубежная музыка XX века: Пути развития. Тенденции. -К.,1980.
10. Рапацкая Л.А.История русской музыки: От древней Руси до «серебрянного века» -М., 2001.
11. Русская музыкальная литература. Вып.: 1,2,3,4. /Под ред. Э.Л.Фрид и др. – Л.: 1970 – 1973.
12. Шреер –Ткаченко О.Я. Історія української дожовтневої музики. – К., 1969.

Історія кіно

1. Вертов Д. Статті. Дневники. Замисли. -М., 1966.
2. Довженко О.П. Твори: В 5-ти т. -К., 1964 -1966.
3. Исаева К,М. История советского киноискусства в послевоенное время. -М., 1992.
4. Історія українського радянського кіно: У 2-х т. - К., 1987.

5. История советского кино: В 4-х т. - М., 1973.
6. Комаров С. История зарубежного кино. - М., 1965. - Т. I.
7. Корнієнко І. Півстоліття українського радянського кіно. - К., 1964.
8. Корнієнко І. Про кіномистецтво: У 2-х т. - К, 1985.
9. Кошелівець І. Про затемнені місця в біографії О. Довженка. - К., 1964.
10. Краткая история советского кино. — М., 1979.
11. Пуха Л.Г. Кінематограф і Лесь Курбас. - Черкаси, 1999.
12. Роміцин АА. Українське радянське кіномистецтво. 1941 - 1954. -К.,1959.
13. Теплиц Е. История киноискусства. - М., 1974.

Історія образотворчого мистецтва

1. Алпатов М.В. Художественные проблемы итальянского Возрождения. -М., 1976.
2. Античность. Средние века. Новое время: Проблемы искусства. Сб.ст. -М., 1977.
3. Врунов Н.И. Памятники Афинского Акрополя. Парфенон и Эрехтейон. -М., 1973.
4. Всеобщая история искусств : В 6 т.-М., 1956-1966.
5. Данилова И.Е. Искусство средних веков и Возрождения. -М., 1984.
6. Жолтовський П.М.Український живопис XVII - XVIIIст.-К.,1978.
7. Ильина Т.В. История искусств. Западноевропейское искусство: Учеб. -М., 2004.
8. Ильина Т.В. История искусств. Отечественное искусство: Учеб. – М., 2000.
9. История зарубежного искусства. Учеб. / Под ред. М.Т. Кузьминой, Н.Л. Мальцевой. – М., 1983.
10. История искусства зарубежных стран: Средние века и Возрождение: Учеб. / Под ред. ЦТ. Нессельштраус. – М., 1982.
11. Креховецький Я. Богослов'я та духовність ікони. – Л., 2002.
12. Полевой В.М.Двадцатый век: Изобразительное искусство и архитектура стран и народов мира. –М., 1989.

Сценарна майстерність

1. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнографічний нарис / О.Воропай. – К.: Оберіг, 1993. - 590 с.
2. Горбов А.С. Пишем сценарий: поради фахівця / А.С. Горбов. – К.: Шкільний світ, 2010. – 112с.
3. Горбов А.С. Режисура видовишно-театралізованих заходів / А.С. Горбов. – Фастів: Поліграфіст, 2004. – 264с.
4. Житницький А.З. Драматургія масових театральних заходів: навч. посібник / А.З. Житницький. – Х.: Тимченко, 2005. – 128с.
5. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ / В.П. Зайцев. – К.: Дакор, 2003. – 252с.
6. Морозова Т.П. Сценарне мистецтво: навч. посібник / Т.П. Морозова. – Рівне: Зень О., 2006. – 280с.
7. Обертинська А.П. Основи теорії драми та сценарної майстерності: навч. посібник / А.П. Обертинська. – К.: ДАКККіМ, 1999. – 140с.
8. Туманов И. Режиссура массового представления и театрализованного концерта: учеб. пособие для институтов культуры / И.Туманов. – М.: Просвещение,1981. – 88 с.
9. Чечетин А.И. Основы драматургии театрализованных представлений / А.И. Чечетин. – М.: Просвещение, 1984. – 208 с.
10. Чечетин А.И. Искусство театрализованных представлений / А.И. Чечетин. – М.: Сов. Россия, 1988. – 136с. –
11. Шароев И. Режиссура эстрады и массовых представлений / И.Шароев. – М.: Просвещение,1986. – 463 с.

Режисура

1. Акимов М. Театральное наследие. Т 2 – Л.: Искусство, 1978.
2. Большая книга праздников народов мира/ сост. О. А. Щеглова и другие. М: Эксмо, 2008.

3. Васильченко Е.В. Музыкальные культуры мира: учеб.пособ. М: Росийский у-нт Дружбы народов, 2001.
4. Вершковский С.В. Режиссура массовых представлений. - Л.: Просвещение, 1977.
6. Генкин Д.М. Массовые праздники. – М.: Просвещение, 1987.
7. Горбов А. Постановка видовищно-театралізованих заходів. – К., 2008.
8. Данчук Л. Азбука режисури шоу-програм: навч. посіб. Житомир: Полісся, 2008.
9. Данчук Л.І. Героїка на українській сцені. - К: ДАКККіМ, 1999.
10. Дятчук В.В., Барабан Л.І. Український тлумачний словник театральної лексики К: Просвіта, 2000.
12. Єсипенко Р.М. Український театр: сторінки історії. К: ДАККККіМ, 2004.
13. Житницький А.З. Драматургія масових театралізованих заходів. Навч. посіб. 2-ге видання. – Х.: Тимченко, 2005.
14. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ. – К.: Дакор, 2003.
15. Луначарский А.В. О театре и драматургии. – Т.1. – М., 1958.
16. Нечаєнко Т.В. Традиції та новаторство українського сонета як виду віршованої мови та принципи роботи над його сценічним втіленням: метод.реком. - К: ДАКККіМ, 2001
17. Обертинська А.П., Голубцова Л.Ф. Основи режисури масових вистав і свят. Навчальний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2005.
18. Сучасні методи театралізації масових видовищ та свят. Творчі пошуки у прикладах. Навчально-методичний посібник. О.П. Кужельний – К.: НАКККіМ, 2010 р.
19. Туманов Й.О. Режиссура масового праздника и театралізованого концерта. – М.: Просвещение, 1976.
20. Чечётин А.И. Основы драматургии театралізованных представлений. – М.: Просвещение 1981.
21. Шарварко Б. Г. Режисура театралізованого масового дійства. Навчально-методичний посібник. – К.: ДАКККіМ, 2004
22. Шароев И. Режиссура эстрады и массовых представлений. – М.: Просвещение, 1986.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Знання абітурієнтів, виявлених на тестових завданнях оцінюються від 100 до 200 балів. Кількість балів залежить від кількості правильних відповідей (2 бали за кожну правильну відповідь).

Предметно-екзаменаційна комісія оцінює знання абітурієнта за наступними критеріями:

100-122 = 39 і менше правильних відповідей «незадовільно», абітурієнт не володіє базовими знаннями з визначених програмою дисциплін.

123-149 = 40 – 52 правильних відповідей «задовільно», абітурієнт володіє базовими знаннями з визначених програмою дисциплін на початковому рівні.

150-176 = 53 – 65 правильних відповідей «добре», абітурієнт володіє фактичним матеріалом з визначених програмою дисциплін.

177-200 = 66 – 80 правильних відповідей «відмінно», абітурієнт володіє ґрунтовними знаннями з визначених програмою дисциплін.

КВАЛІФІКАЦІЯ «ЗВУКОРЕЖИСЕР, ВИКЛАДАЧ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр» (на базі диплома ОКР «бакалавр» або «спеціаліст» спеціальності «Театральне мистецтво» передбачає тестові завдання.

Зміст тестових завдань включає питання з наступних дисциплін: «Звукорежисура», «Історія мистецтв».

Абітурієнтам пропонуються тестові запитання, кожен тест має декілька варіантів рекомендованих відповідей, правильною з яких є одна або декілька варіантів. Критерії оцінювання за 200 бальною шкалою (від 100 до 200 балів).

Для того, щоб правильно відповісти на всі тестові питання абітурієнт повинен володіти знаннями з історії та теорії культури і мистецтв, фахові знання зі звукорежисури за профілем, теоретичних і практичних аспектів звукорежисури, продемонструвати знання з комп'ютерних мистецьких технологій (Nuendo, Adobe Audition, Sound Forge, Sibelius тощо).

В програмі наведені орієнтовні питання і список рекомендованої літератури.

ЗВУКОРЕЖИСУРА

1. Методи та принципи психоакустичної та динамічної обробки звуку.
2. Методи та принципи технології затримки та частотної обробки звуку.
3. Апаратурний комплекс пристроїв динамічної та психоакустичної обробки звуку, частотної обробки та затримки звуку. Фізичні та психофізіологічні характеристики звуку.
4. Особливості розмовних звучань, динамічний діапазон та частотні характеристики голосів.
5. Принципи використання мікрофонів, добір, розташування та їх застосування для різних видів звукозапису.
6. Основна архітектурної та музичної акустики, акустичні характеристики приміщень.
7. Особливості звукозапису акустичних, електро- та електронних музичних інструментів.
8. Характеристика особливостей звукорежисури в кіно і на телебаченні, в театральній та концертній діяльності, масових святах та видовищах, в кіновиробництві.
9. Використання засобів мультимедіа.
10. Музично-інформаційні технології та практичні навички роботи з комп'ютерними програмами.

ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ

1. Історична та стильова еволюція мистецтва.
2. Роль культурних регіонів та окремих національних мистецьких шкіл у формуванні культурно-мистецьких ідеалів світу.
3. Самобутність національних шкіл та авторських художніх концепцій.
4. Художня спадщина культурних регіонів світу, роль і місце українського мистецтва у формуванні світового полікультурного простору.
5. Основні мистецькі стилі та їх роль у відповідних культурно-мистецьких регіонах, національних школах; персоналії.
6. Загальні принципи періодизації і класифікації мистецтва.
7. Специфіка та принципи інтеграції видів мистецтва: візуальних, аудіальних, пластичних, екранних.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арент В., Райхарт В. Основи техніки звукоусилення /Пер. с нем. – М.: Радио и связь, 1984.
2. Багадуров В., Гарбузов Н. Музыкальная акустика. – М.: Гос.муз.издат., 1954.
3. Бондарко Л.В. Звуковой строй современного русского языка. – М.: Просвещение, 1977.
4. Борзенко А., Федоров А. Мультимедиа для всех. – М.: Компьютер Пресс, 1996.
5. Боровский В., Костенко В. Справочник по схемотехнике для радиолюбителя. – К.: Техника, 1987.
6. Бугров В. Основы звукозаписи. – М., 1986.
7. Бугров В. Теория фонограмм. – М.: Искусство, 1984.

8. Ватсон Ф.Р. Архитектурная акустика /Пер. с англ. М.Л.Антопольского, М.А.Исаковича. – М., 1948.
9. Власов Є.О. Музыка у виставі: Теорія і практика музично-шумового оформлення вистави: Навч. посібник. – Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2001.
10. Гитлиц М.В. Магнитная запись сигналов. – М.: Радио и связь, 1981.
11. Гитлиц М.В., Горон К.Ю. Видеомагнитофоны. – М., 1991.
12. Глухов А.Н. Основы звукового вещания. – М.: Связь, 1987.
13. Грошев С.В. Коцюбинский А.О. Запись компакт-дисков: экспрес-курс. – М., 2001.
14. Грушков Т. Студийная электроакустическая аппаратура специального назначения, выпускаемая фирмой Тесла Электроакустика. – М., 1989.
15. Довідник по техніці магнітного запису /Під ред. О.В.Порицького та Е.Н.Травнікова. – К.: Техніка, 1981.
16. Дрейзен И.Г. Электроакустика и звуковое вещание. – М., 1993.
17. Елкин Е. Звук и изображение. – М.: Связь, 1978.
18. Загуменнов А.П. Компьютерная обработка звука. – М.: ДМК, 1999.
19. Закревский Ю. Звуковой образ в фильме. – М.: Искусство, 1970.
20. Захава Б.Е. Мастерство актера и режиссера. – М.: Просвещение, 1993.
21. Иофе В.К. Электроакустика. – М.: Связьиздат, 1954.
22. Канпор Л.Я. Спутниковое вещание. – М.: Радио, 1986.
23. Ковалгин Ю.А. Стерефония. – М.: Радио и связь, 1989.
24. Козюренко Ю.И. Основы звукорежиссуры в театре. – М.: Искусство, 1975.
25. Кубат К. Звукооператор-любитель. – М.: Энергия, 1978.
26. Кудрин И.Г. Рузанов И.В. Техническое оснащение аппаратных звукозаписи и вещания. – М., 1993.
27. Маньковский В.С. Основы звукооператорской работы. – М.: Искусство, 1985.
28. Міллер М. Використання Microsoft Windows 98. – К.-М.-СПб., 1998.
29. Нейман Дж.К. Звуковое оборудование аппаратно-студийного комплекса. – М., 1991.
30. Нисбетт А. Звуковая студия: Сб. ст. – М., 2001.
31. Нисбетт А. Применение микрофонов /Пер. с англ. – М.: Искусство, 1981.
32. Ньюэль Ф. Project-Студии. Маленькие студии для великих записей /Пер. с англ. Oxford Auckland Roston Johannesburg Melbourne New Delhi. //Библиотекажурнала “Шоу-Мастер”. – 2000.
33. Оптические дисковые системы. – М.: Радио и связь, 1991.
34. Павловская В.И., Качерович А.Н., Лукьянов А.П. Акустика и электроакустическая аппаратура. – М.: Искусство, 1977.
35. Петелин Ю.В., Петелин Р.В. Аранжировка музыки на РС. – СПб.: ВHV-Санкт-Петербург, 1999.
36. Петелин Ю.В., Петелин Р.В. Звуковая студия в РС. – СПб., 1998.
37. Петелин Ю.В., Петелин Р.В. Персональный оркестр в персональном компьютере. – СПб.: Полигон, 1997.
38. Петелин Ю.В., Петелин Р.В. Cool Edit Pro 2: Секреты мастерства. – СПб.: Арлит, 2002.
39. Попов В.Э. Озвучиваем открытое пространство. – М., 2000.
40. Рабинер Л., Гоулд Б. Теория применения цифровой обработки сигналов. – М., 2000.
41. Разоринов Г.Н., Свяченый В.Д. Устройство цифровой магнитной записи звука. – М., 1997.
42. Ратман К.О. Звук в театре. – М., 1999.
43. Рождение звукового образа /Сост. Е.М.Авербах. – М.: Искусство, 1985.
44. Рузанов И.В., Никонов А.В. Автоматические регуляторы. – М., 1984.
45. Скибб Л.Дж., Хейфмейстер С., Чеснат А. Оптимізація мультимедіа ПК. – К., 1997.
46. Таршис Н. Музыка спектакля. – Л.: Искусство, 1978.
47. Титце У., Шенк К. Полупроводниковая схемотехника. – М.: Мир, 1982.
48. Трахтенберг Л.С. Мастерство звукооператора. – М.: Искусство, 1972.
49. Фількевич Г.М. Музыка в драматичному театрі. – К., 1998.
50. Фурдуев В.В. Акустические основы вещания. – М., 1981.
51. Фурдуев В. Электроакустика. – М., 1952.

52. Хангельдиева И.Г. Музыка: театр, кино, телевидение. – М.: Сов. композитор, 1991.
53. Хоровиц П., Хилл У. Искусство схемотехники. – М.: Мир, 1984.
54. Шкритек Р. Справочное пособие по звуковой схемотехнике /Пер. с нем. – М.: Мир, 1991.
55. Щербина В.И. Цифровые магнитофоны. – М.,1986.
56. Элкин Е.Г. Звукотехника в телевидении и кино. – М., 1988.
57. Якубовский С., Бараканов Н. Аналоговые и цифровые интегральные микросхемы. – М.: Радио и связь, 1984.

До розділу “Історія мистецтв”

1. Грубер Р.И. История музыкальной культуры. Т.1- М.-Л.,1941;Т.2 - М.,1959.
2. Грубер Р.И. Музыкальная культура древнего мира.-Л.,1937.
3. Должанский А.Н. Краткий музыкальный словарь. - 4-е изд. - Л.: Музыка, 1964.
4. История зарубежного искусства: Учебник /ред. М.Т.Кузьминой, Н.Л.Мальцевой. - М.: Изобр.искусство, 1983.
5. История зарубежного театра: В 5 ч. - М.: Просвещение.
6. История зарубежной музыки: Вып. 1-4. - М.: Музыка.
7. История русского искусства в 2-х томах. Учебник /ред. М.М.Мальцевой, И.В.Рязанцева. - М.: Изобр.искусство, 1978.
8. История русской музыки /Келдыш Ю.В., Левашова О.Е.-М.: Музыка,1990.
9. Історія світової культури: Навч. посібник /кер.Л.Т.Левчук.- Київ.: Либідь,1999.
10. Історія української музики / АН УРСР. Ін.-т. мист.-ва, фолькл. та етногр. ім.М.Т.Рильського; Редкол.: М.М.Гордійчук (голова) та ін. - К.: Наук. думка. - Т.1,2,3.: 1987, 1989-1990.
11. Історія української радянської музики: Муз.культ. Рад.України /Л.Б.Архимович та ін. - К.: Муз. Україна, 1990.
12. Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник /упор.М.З.Петренко. - К.: Мистецтво, 1982.
13. Конен В.Д. Пути американской музыки. - М.: Сов. композитор, 1977.
14. Корній Л. Історія української музики 2-х частинах. - К.-Х.-Н-Й., 1996,1998.
15. Красильникова О.В. Історія українського театру ХХ століття. - К.: Либідь, 1999.
16. Культура українського народу. /В.М.Русаківський та ін. - К.: Либідь, 1994.
17. Кун М.А. Легенди і міфи стародавньої Греції. - К.: Рад. школа, 1967.
18. Ливанова Т.Н. История западноевропейской музыки до 1789 года. Т.1,2. - М.: Музыка, 1982, 1983.
19. Марьяненко И. Прошлое украинского театра, М.: Искусство, 1964.
20. Музична естетика Античного світу. - К.,1974.
21. Музична естетика Західноєвропейського Середньовіччя. - К.,1976.
22. Музыкальная энциклопедия в 6-ти томах /ред.Ю.В.Келдыша. - М.: Сов. энциклопедия, 1973-1982.
23. Орлова Е. Лекции по истории русской музыки. - М.: Музыка, 1977.
24. Попова Т.В. Зарубежная музыка 18 и начала 19 века. - М.: Просвещение, 1976.
25. Російське мистецтво /А.В.Заварова, Д.М.Колесникова. - К.: Рад.школа, 1976.
26. Русский драматический театр /ред.Б.Н.Асеева и др.- М.: Просвещение, 1976.
27. Советская музыкальная литература вып.1,2. /ред. М.Пекелеса, М.Риттих, Е.Бокшанина. - М.: Музыка, 1977, 1979.
28. Станиславский К.С. Моя жизнь в искусстве.- М., 1980.
29. Степовик Д.В. Скарби України. - К.: Веселка, 1990.
30. Театральная энциклопедия. - М.: Сов. энциклопедия, 1973-1982.
31. Українська культура: Лекції /за ред.Дмитра Антоновича.-К.: Либідь, 1993.
32. Український живопис. Альбом /Упор.Ю.Беличко. - К.: Мистецтво, 1989.
33. Фролова В.Ф. Русский театр 19 века. - М.: Знание, 1983.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Знання абітурієнтів, виявлених на тестових завданнях оцінюються від 100 до 200 балів. Кількість балів залежить від кількості правильних відповідей (2 бали за кожную правильну відповідь).

Предметно-екзаменаційна комісія оцінює знання абітурієнта за наступними критеріями:

100-122 = 39 і менше правильних відповідей «незадовільно», абітурієнт не володіє базовими знаннями з визначених програмою дисциплін.

123-149 = 40 – 52 правильних відповідей «задовільно», абітурієнт володіє базовими знаннями з визначених програмою дисциплін на початковому рівні.

150-176 = 53 – 65 правильних відповідей «добре», абітурієнт володіє фактичним матеріалом з визначених програмою дисциплін.

177-200 = 66 – 80 правильних відповідей «відмінно», абітурієнт володіє ґрунтовними знаннями з визначених програмою дисциплін.

КВАЛІФІКАЦІЯ: «КОНЦЕРТНИЙ ВИКОНАВЕЦЬ, КЕРІВНИК ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ, ВИКЛАДАЧ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ВНЗ ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

При прийомі вступників на 1,5-річний термін навчання, на базі ОР «бакалавр» або «спеціаліст», конкурсний відбір проводиться на підставі комплексного фахового випробування, що включає в себе виконання вокальної програми та тестування з теорії та історії музики.

Мета фахового випробування–відбір вокально підготовленої, творчо обдарованої, талановитої молоді, здібної до теоретично-наукової діяльності.

Для досягнення мети передбачається комплексне вирішення наступних **завдань**:

- виявлення рівня володіння голосом абітурієнтом, його виконавської майстерності, творчих та артистичних здібностей.
- виявлення рівня знань з теорії, історії музики, методики викладання сольного співу, музичної психології та педагогіки.

Для реалізації завдань програми абітурієнти мають знати:

- музику як вид мистецтва, її роль в системі інших мистецтв;
- основні поняття в галузі музичного мистецтва;
- музичний звук та його властивості;
- жанр як інтегративний виразник музичної мови та образу;
- система музичних засобів виразності;
- основні історичні етапи формування музично-історичних процесів;
- періодизацію і класифікацію історії світового та вітчизняного музичного мистецтва;
- категорії стилю і жанру в мистецтві;
- методи пошуку музичної інформації та її обробку;
- виконавців та напрямки музичного виконавства;
- механізм голосоутворення, будову голосового апарату, типи дихання, класифікацію співацьких голосів;
- предмет і завдання музичної педагогіки;
- засоби підвищення музично-педагогічного процесу
- методи опанування музичного матеріалу.

Абітурієнти мають вміти:

- майстерно володіти голосом у повному діапазоні, збагачувати його яскравим тембровим забарвленням;

- досконало володіти високою вокальною позицією звучання голосу та професійним усталеним співочим диханням;
- вміти користуватися головним та грудним резонаторами;
- професійно володіти вокальною технікою, різними видами вокалізації;
- вміти розкрити художньо-образний зміст твору;
- володіти музичною ерудицією та термінологією;
- вміти аналізувати основні поняття та явища музичного мистецтва з метою стимулювання позитивних процесів музично-творчої комунікації.

До екзамену допускаються особи, які мають попередню базову освіту бакалавра або спеціаліста за даним фахом.

УМОВИ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ (ЕСТРАДНИЙ, АКАДЕМІЧНИЙ СПІВ)

1. На вступному випробуванні абітурієнт повинен виконати 4 вокальних твори різних жанрів та стилів:
  - українська народна пісня (а capella, у супроводі концертмейстера);
  - романс;
  - пісня українського композитора;
  - світовий хіт, джазовий стандарт.

Для абітурієнтів спеціалізації «Сольний спів» (академічний):

- класична арія композиторів XVII-XIXст.;
- розгорнута арія з опери композиторів XIX-XX ст.;
- романс;
- українська народна пісня.

2. Тестування з теорії та історії музики. Вступник повинен продемонструвати знання і вміння з теорії музики (сольфеджіо, гармонії, поліфонії, аналізу музичних творів), історії зарубіжної та української музики, а також музичної педагогіки, методики викладання сольного співу.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

Українські народні пісні:

"Баламуте, іди з хати", "Бодай ся когут знудив", "Взяв би я бандуру""Гаю, гаю, зелен розмаю", "Глибока кирниця", "Дивлюсь я на небо", "Зелененький барвіночку", "Їхав козак за Дунай", "Коло млина-яворина", "Летить галка через балку", "Місяць на небі", "Нащо мені карі очі", "Ой гаю мій, гаю", "Ой, у вишневому саду", "Ой, джигуне, джигуне", "Ой, зійди, зійди, ясен місяцю", "Ой, на горі, на маківці", "Ой, у полі верба", "Ой, та зажурились", "Ой, ходила дівчина бережком", "Ой, чорна я си чорна", "По садочку ходжу", "Прощай, дівчино", "Спать мені не хочеться", "Ти до мене не ходи", "Тихо над річкою", "Цвіте терен", "Червоная калинонька", "Чи я в лузі не калина була", "Чом, чом не прийшов", "Чого ж вода каламутна", "Чорнії очі, карії брови".

Класичні та сучасні романси:

«А напоследок я скажу» муз. А.Петрова, вірші Б.Ахмадуліної;
 «Вальс-бостон» муз. і вірші О.Розенбаума;
 «Гори, гори моя звезда» муз. П.Булахова, вірші В.Чуєвського;
 «Калитка» муз. А.Обухова, вірші О.Будищева;
 «Любовь волшебная страна» муз. А.Петрова, вірші Б.Ахмадуліної;
 «Ночь светла» муз. М.Шишкіна, вірші М.Язикова;
 «Отцвели хризантемы» муз. Н.Харіто, вірші В.Шумського;
 «Очи черные» муз. Ф.Германа, вірші Є.Гребінки;
 «Я встретил Вас» муз. невід. автора, вірші Ф.Тютчева;
 «Я тебя никогда не забуду» муз. А.Рибнікова, вірші О.Вознесенського.

Пісня українського композитора:

Білаш О.: "Білі лебеді", "Два кольори", "Прилетіла ластівка", "Ясени";
Верменич В.: "Чорнобривці", "Іду я росами", "Спогад";
Івасюк В.: "Водограй", "Запроси мене у сни", "Червона рута",
"Тільки раз цвіте любов", "Я піду в далекі гори",
"Балада про мальви", "Балада про дві скрипки", "Жовтий лист";
Злотник О.: "Батьківська пісня", "Маки червоні", "Невезуча",
"Гай, зелений гай", "Чуєш, мамо", "Батько і мати", "Родина";
Мозговий М.: "Край", "Минає день, минає ніч";
Поклад І.: "Чарівна скрипка", "Як я люблю тебе";
Шамо І.: "Три поради", "Пісня про щастя".

Світові хіти:

- "Yesterday" Paul McCartney, John Lennon;
- "Woman in love" Barry Gibb, Robin Gibb;
- "Shape of my heart" Sting;
- "Sunny" Abba;
- "Do you believe" Cher;
- "Let it be" Paul McCartney, John Lennon.

Джазові стандарти:

- "Misty" Erroll Louis Garner, Johnny Burke;
- "Rain" Peter Deroze;
- "Fly me to the moon" Bart Howard;
- "Guess who I saw today" Murray Grand;
- "Happy talk" Richard Rogers.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія / Валентина Геніївна Антонюк. – К. : Українська ідея, 1999. – 144 с.
2. Багрунов В. Азбука владения голосом / Владимир Багрунов. – СПб.: Изд-во «Композитор», 2010. – 220 с.
3. Барсова Л.Г. Сольное пение: термины и понятия / Л. Г. Барсова. – СПб.: Изд-во Санкт-Петербург.-й госуд. академии театрального искусства, 2009.
4. Васильченко Е.В. Музыкальные культуры мира: учеб. пособ. / Е. В. Васильченко. - М. : Российский ун-т Дружбы народов, 2001.
5. Келдыш Г.В. Музыкальный энциклопедический словарь / Г. В. Келдыш. - М. : Сов. энцикл., 1990.
6. Конен В. Рождение джаза / В. Конен. – М. : Советский композитор, 1990. – 101 с.
7. Люш Д. В. Развитие и сохранение певческого голоса / Люш Д. В. – К. : Музична Україна, 1988 – 138 с.
8. Маркова О.М. Нариси зарубіжної музики 50-90-их років: навч. посіб. / О. М. Маркова. - Одеса: Друкарський дім, 2010.
9. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К. : Музична Україна, 1985. – 80 с.
10. Ольховський А. Нарис з історії української музики: навч. посіб. / А. Ольховський. - К: Муз. Україна, 2003.
11. Павленко В.В. Словник іноземних музичних термінів та виразів: посібник/ В. В. Павленко. - Вінниця: Нова книга, 2005.
12. Побережна Г.І., Щериця Т.В. Загальна теорія музики. – К. : Вища школа, 2004. – 303 с.
13. Прохорова И. Музыкальная литература зарубежных стран: ученик / И. Прохорова. - М. : Музыка, 2000.
14. Прохорова Л.В. Українська естрадна вокальна школа: навч. посіб. / Л. В. Прохова. - Вінниця: Нова книга, 2005.
15. Романова Л.В. Школа эстрадного вокала: учеб. пособ. / Людмила Викторовна Романова. – СПб. : Лань, Планета музыки, 2008.

16. Сапожнік О.В. Сучасна популярна естрадна музика / О. В. Сапожнік. – К. : ДАКККІМ, 2000. – 66 с.
17. Скребков С. Художественные приципы музыкальных стилів. М.: Музыка, 1973.
18. Шульгіна В.Д. Українська музична педагогіка: підручник. К.:ДАКККІМ, 2008.
19. Юцевич Ю.Є. Музика [Текст]: словник-довідник / Юцевич Ю.Є. Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2003. – 352 с.

З рекомендованою літературою Ви можете ознайомитися в читальному залі наукової бібліотеки НАКККіМ (<http://nakkkim.edu.ua>)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка	Бали	Критерії оцінювання підготовки абітурієнта
Незадовільно	100-139	Абітурієнт (відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня) показує посередні вокальні дані, низький рівень знань і вмінь з вокально-виконавської техніки, погано орієнтується в основних етапах та тенденціях розвитку естрадного музичного мистецтва. Має низький потенціал в подальшому творчому розвитку у відповідності до вимог програми навчання.
Задовільно	140-159	Абітурієнт (відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня) має елементарні навички з основ вокально-виконавської техніки, демонструє цікаву особисту манеру виконання, розуміння драматургії виконуваного твору. Проте прослідковується нерозуміння взаємозв'язку елементів музичного мислення, не має відчуття опори звуку, в'яла артикуляція і дикція, невиразна сценічна пластика.
Добре	160-189	Абітурієнт (відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня) добре володіє вокально-виконавською технікою, розвиваючи динаміку розвитку драматургії виконуваного твору; знаннями про музично-історичний процес та основні етапи і тенденції розвитку вітчизняного музичного мистецтва, демонструє розуміння значення музичного мистецтва у сучасному культурно-мистецькому просторі. Але допускає певні помилки: сумнівна інтонація, не завжди стабільне відчуття метру, невиразна сценічна пластика, недостатнє розкриття образу виконуваного твору.
Відмінно	190-200	Абітурієнт (відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня) володіє глибокими теоретичними знаннями з музичної грамоти, історії мистецтв та історії музики і практичним вміннями з вокально-виконавської техніки: демонструє власну манеру виконання, досконало володіючи всіма можливостями свого голосу (тембр, діапазон, чистота інтонації, способи звуковидобуття); виразно передає драматургію виконуваного твору, яскраво реалізуючи артистично-енергетичний потенціал.

КВАЛІФІКАЦІЯ «МУЗИКОЗНАВЕЦЬ, ВИКЛАДАЧ ВНЗ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Екзамен проходить в один етап і складається з відповідей на тестові завдання та співбесіди з фаху.

Тестові завдання для абітурієнтів, які проходять випробування на освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр» на базі ОКР «Бакалавр, спеціаліст» містять питання з дисциплін:

- «Історія музики»;
- «Музика ХХ–ХХІ ст.»;
- «Музична критика»;
- «Історія стилів».

На співбесіді з фаху виявляється загальний культурний рівень абітурієнта, його обізнаність у питаннях суспільно-політичного життя, музикознавства та культурології, літератури, сучасного образотворчого й театрального мистецтва тощо.

У програмі наведені тестові завдання та список рекомендованої літератури.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архімович Л. Нариси з історії української музики / Л. Архімович, Т. Каришева та ін. – Ч. 1, 2. – К., 1964.
2. Гивенталь И. Музыкальная литература : учебник для муз. училищ / И. Гивенталь, Л. Гингольд. – Вып. 1, 2. – М. : Музыка, 1976, 1984.
3. Гинзбург С. Музыкальная литература народов СССР / С. Гинзбург. – М. : Музыка, 1970.
4. Гуревич Е. История зарубежной музыки: популярные лекции / Е. Гуревич. – М. : Academia, 2000.
5. Гуменюк А. Українські народні музичні інструменти / А. Гуменюк. – К., 1967.
6. Иванова І. Класична музична література ХVІІ –першої половини ХІХст. / І. Иванова, А. Мізітова, Н. Некрасова. – К., 2003.
7. Історія української радянської музики / Л. Архімович та ін. – К., 1990.
8. Коллинз С. Классическая музыка от и до / С. Коллинз. – М. : Фаир-Пресс, 2001.
9. Корній Л. Історія української музики : у 2-х ч. / Л. Корній. – К.; Нью-Йорк, 1996, 1998.
10. Майбурова К. Російська музична література/ К. Майбурова. – К. : Муз. Україна, 1971.
11. Модр А. Музыкальные инструменты / А. Модр. – М. : Музгиз, 1959.
12. Музыкальная литература зарубежных стран /ред. Э. Фрид. – Вып. 1–5. – М. : Музыка, 1978–1980.
13. Никитина Л. История русской музыки: популярные лекции / Л. Никитина. – М. : Academia, 2000.
14. Павлишин С. Зарубежная музыка ХХ века. Пути развития. Тенденции / С. Павлишин. – К., 1980.
15. Побережна Г. І. Загальна теорія музики : підручник / Г.І. Побережна, Т. В. Щириця. – К. : Вища школа, 2004.
16. Рапацкая Л. Русская музыка от Древней Руси до «серебряного века» / Л. Рапацкая. – М. : Владос, 2001.
17. Рапацкая Л. Русская художественная культура. – М. : Владос, 2002.
18. Русская музыкальная литература : учебное пособие для муз. училищ / ред. М. Михайлов, Э. Фрид.– Вып. 1–4. – Л. : Музыка, 1979–1982.
19. Советская музыкальная литература : в 2-х вып. – М. : Музыка, 1977, 1979.
20. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти / Л. Черкаський. – К., 2004.
21. Чулаки М. Инструменты симфонического оркестра / М. Чулаки. – М. : Музыка, 1983.

22. Шреєр-Ткаченко О. Історія української музики / О. Шреєр-Ткаченко. – Ч. 1. – К., 1980.

23. Энтелис Л. Силуэты композиторов XX века / Л. Энтелис. – Л. : Музыка, 1971.

Музичні енциклопедії, енциклопедичні словники та довідники – див. відповідні статті.

Зазначену літературу можна отримати в науковій бібліотеці НАКККиМ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кількість балів за 200-бальною шкалою	Критерії навчальних досягнень
150–200 балів (відмінно)	Абітурієнт (відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня) має високий рівень знань про музично-історичний процес, основні етапи та тенденції розвитку вітчизняного музичного мистецтва, демонструє розуміння значення музичного мистецтва в контексті сучасних гуманітарних знань і його значення в сучасному культурно-мистецькому просторі. Вільно володіє матеріалом з актуальних проблем музичної педагогіки. Демонструє на високому рівні здатність до творчо-ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування в мистецькій сфері, навички роботи в колективі.
100–150 балів (добре)	Абітурієнт (відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня) володіє ґрунтовними знаннями про музично-історичний процес, основні етапи та тенденції розвитку вітчизняного музичного мистецтва, демонструє розуміння значення музичного мистецтва в контексті сучасних гуманітарних знань і його значення в сучасному культурно-мистецькому просторі. Але недостатньо використовує професійно профільовані знання й уміння в галузі музичної освіти та мистецько-освітньої сфери.
50–100 балів (задовільно)	Абітурієнт має елементарні навички в оволодінні основних елементів музичної мови та їхніх зв'язків у системі музичного мислення, знання про стильові особливості музичних напрямів XX ст. та їх вплив на розвиток сучасної композиторської техніки. Має посередні уявлення про методологічні засади музикознавчого аналізу та сучасні науково-технічні методи дослідження творів мистецтва.
0–50 балів (незадовільно)	Абітурієнт демонструє низький рівень знань про основні етапи та тенденції розвитку вітчизняного музичного мистецтва та його значення в сучасному культурно-мистецькому просторі. Має низький потенціал у подальшому творчому розвитку відповідно до вимог програми навчання (зупинка після попереднього досягнення в наступному оволодінні складного комплексу фахової підготовки).

**КВАЛІФІКАЦІЯ: «ДИЗАЙН ЛАНДШАФТУ», «ДИЗАЙНЕР ІНТЕР'ЄРУ»,
«ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН І РЕКЛАМА»**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка спеціаліста дизайнера передбачає подальшу його роботу в міністерствах, відомствах, державних обласних і районних адміністраціях, що спеціалізуються в напрямку культури і мистецтва; науково-дослідних і проектних інститутах, виробничих організаціях та приватних фірмах відповідного напрямку; національних та історичних парках, парках культури і відпочинку, історико-культурних заповідниках; навчальних закладах культури і мистецтва.

На магістерські програми приймаються абітурієнти, які мають диплом спеціаліста або бакалавра за спеціальністю або із суміжних спеціальностей.

Для виявлення певних творчих здібностей, умінь і навичок за обраною спеціальністю з абітурієнтом проводиться ТВОРЧИЙ КОНКУРС З ДИЗАЙНУ.

ТВОРЧИЙ КОНКУРС З ДИЗАЙНУ для магістрів проводиться для перевірки ступеня креативного образного мислення абітурієнта та його здатності обґрунтувати візуальну дизайн-концепцію на тему майбутньої магістерської роботи. Розробляється візуально-графічна частина за обраною темою та пояснювальна записка з науковим обґрунтуванням.

Формат паперу для виконання робіт А2 (2 арк.). Час виконання завдання – 2 дні по 6 академічних годин. Для виконання творчих робіт абітурієнт повинен мати при собі необхідні матеріали, папір та приладдя (лінійку, олівці, акварельні фарби та ін.).

Співбесіду на проведення творчого конкурсу – захист тестових робіт розраховано на перевірку знань абітурієнтів за обраним фахом та виявлення рівня знань з історії, культури, мистецтва, літератури, обізнаності з сучасними проблемами народної декоративної творчості, дизайну, екології, біології та садово-паркового мистецтва.

Підсумки випробувань складаються з оцінки виконаного проекту та його захисту. З метою більш повного виявлення творчих здібностей комісія додатково розглядає авторські роботи абітурієнтів з рисунку, живопису, композиції, а також має право давати ті чи інші завдання, які не виходять за межі запропонованої програми та змісту обов'язкової літератури.

УМОВИ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Мета: виявити (шляхом виконання завдання на тему майбутньої дипломної роботи) ступінь креативного образного мислення і здатність обґрунтувати запропоновану дизайн-концепцію.

Завдання: створити візуальну дизайн-концепцію майбутньої дипломної роботи або на запропоновану тему.

Робота повинна складатися з візуально-графічної частини та пояснювальної записки.

1. Візуальна частина повинна максимально в стислій та узагальненій формі виявити сутність дизайн-концепції. Вибір графічних засобів та техніки виконання входить у завдання випробування. Формат виконання завдання А2 у кількості 2 од., у тому числі й пояснювальна записка.
2. Пояснювальна записка повинна мати такі розділи:
  - словесний опис концептуального вирішення теми;
  - конструктивне вирішення;
  - колірно-тональне вирішення.

Час виконання завдання – 2 дні по 6 акад. год.

Захист виконаної роботи у формі співбесіди.

ЗАВДАННЯ

Виконати композицію на тему (за вибором абітурієнта):

Дизайн ландшафту: дизайн інтер'єру: граф. дизайн:

≡ парк мрії;	– житло;	– плакат;
≡ парк настрою;	– громадські споруди;	– календар;
≡ парк кантрі;	– спорткомплекси;	– буклет;

≡ парк мілітарі; – промислові об'єкти; – логотип;
≡ парк творчості; – дитячі об'єкти; – знакова форма.

Техніка виконання довільна (акварель, аплікація, графіка, колаж та ін.).
У композиції необхідно концептуально проявити креативне мислення, графічну майстерність, оригінальність композиційного і колористичного вирішень. Можливе введення шрифтових елементів та тексту.

Прийоми підвищення креативності:

- ≡ неологія – використання процесів, конструкцій, форм, матеріалів нових для даної галузі або нових взагалі;
- ≡ адаптація – пристосування вже відомих конструкцій, процесів, форм;
- ≡ мультиплікація – множення функцій і деталей системи;
- ≡ диференціація – розподілення функцій і елементів системи;
- інтеграція – об'єднання, скорочення, спрощення функцій і форм елементів;
- ≡ інверсія – перестановка;
- ≡ аналогія – винайдення і використання схожості, подібності елементів у цілому різних;
- ≡ динамізація – параметри (висота, довжина, площа, світло та ін.) повинні безперервно змінюватися;
- ≡ ідеалізація – пропозиція ідеального вирішення, від якого потрібно відштовхуватися.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

З рекомендованою літературою Ви можете ознайомитися в читальному залі наукової бібліотеки НАКККіМ (<http://dakkkim.edu.ua>)

СПИСОК ОBOB'ЯЗКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Воропай О. *Звичаї нашого народу (етнографічний нарис)*. – Т. 1,2. – К.: Оберіг, 1991.
2. Голубева О.Л. *Основы композиции*. – М.: Изобразительное искусство, 2001.
3. Даниленко В.Я. *Дизайн: підручник*. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
4. Дивненко О.В. *Естетика*. – М.: Изд. центр "А3", 1995.
5. *Дизайн: илюстрований словарь-справочник*/ под общ. ред. Г.Б.Минервина и В.Т.Шимко. – М.: Архитектура-С, 2004. – 288 с.
6. Дурняк Б.В., Батюк А.Є. *Розробка і дизайн рекламних видань: навч. посібник*. – Львів, Українська академія друкарства, 2006. – 315 с.
7. Жирнов А.Д. *Искусство паркостроения*. – Львов: Вища школа, 1977.
8. Жирнов А.Д., Пилат О. С. *Живопис натюрморту*. – К.: ДАКККіМ, 2001.
9. Жирнов А.Д., Пилат О. С. *Стисло про колір та світло*. – Частина 2. *Закономірності кольорознавства*. – К.: ДАКККіМ, 2001.
10. Жирнов А.Д. *Ландшафтна архітектура. Генеза та розвій форм в садово-парковому мистецтві*. – К.: ДАКККіМ, 2002.
11. Жирнов А.Д., Пилат О. С. *Натюрморт: методичні рекомендації*. – К.: ДАКККіМ, 2002.
12. Килимник С. *Український рік у народних звичаях в історичному освітленні*. – К.: Оберіг, 1994.
13. Клименюк Т.М. та ін. *Проектна графіка: навч. посібник*/ Т.М.Клименюк, Н.А.Консулова, М.В.Бевз, Х.І.Ковальчук; за ред. Т.М.Клименюк. – Львів: Видавництво національного університету «Львівська політехніка», 2009. – 220 с.
14. Ковешникова Н.А. *Дизайн: история и теория: учебн. пособие*. – М.: Омега-Л, 2006. – 224 с.
15. Куленко М.Я. *Основы графического дизайна: підручник*. – Вид. 2-е, доп. і випр. – К.: Кондор, 2007. – 492 с.
16. Мигаль С.П., Татіївський П.М., Савін В.М., Кузуб І.В. *Колір в предметному середовищі*. – К.: ДАКККіМ, 2004.
17. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. *Основы композиции*. – К.: Каравела, 2004. – 304 с.

18. Михайлов С.М., Кулеева Л.М. *Основы дизайна*. – Казань: Новое знание, 1999.
19. Молотова В.Н. *Декоративно-прикладное искусство*. – М.: Форум, 2007.
20. Прищенко С.В. *Кольорознавство: навчальний посібник/ за ред. професора Є.А.Антоновича*. – К.: ДАКККіМ, 2009. – 374 с., іл.
21. Рандхава М. *Сады через века*. – М.: Знание, 1981.
22. *Словник термінів з образотворчого мистецтва і ландшафтного дизайну/ упор. А.Д.Жирнов, О.В.Зібцева*. – К.: ДАКККіМ, 2004.
23. Смолянцов И.Ф. *Природа в системе эстетического воспитания*. – М.: Просвещение, 1984.
24. Степанов А.В., Малыгин В.И., Иванова Г.И. и др. *Объемно-пространственная композиция*. – М.: Архитектура–С, 2004.
25. Сычова А., Титова Н. *Ландшафтный дизайн*. – Мн.: Высшая школа, 1984.
26. Чернышов О. В. *Принципы построения вступительного экзамена по дизайну*. – Мн.: ЕГУ, 2005.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів вступного випробування з фаху (дизайн - проект)

Завдання оцінюються за 200 бальною системою. Кожне завдання оцінюється окремо з виведенням середнього балу за проект в цілому.

Оцінювання проводиться за наступними критеріями:

Відповідність темі _____	40 балів
Творча манера _____	40 балів
Композиційна єдність _____	40 балів
Оригінальність задуму _____	40 балів
Графіка виконання _____	40 балів

Візуальна частина

(пояснювальна записка серед креслень і рисунків)

1.Словесний опис	50 балів
2.Конструктивне вирішення	40 балів
3.Колірно-тональне вирішення	50 балів
4.Наукове обґрунтування	60 балів

КВАЛІФІКАЦІЯ «МИСТЕЦТВОЗНАВЕЦЬ-ЕКСПЕРТ, ФАХІВЕЦЬ ГАЛЕРЕЙНОЇ СПРАВИ, ВИКЛАДАЧ ВНЗ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою фахового випробування є перевірка теоретичних умінь та практичних навичок, здібностей до науково-дослідницької, експертної діяльності.

Програма фахового випробування призначена для вступників на здобуття освітнього ступеня «Магістр» на основі освітнього ступеня «Бакалавр».

Вступний іспит зі спеціальності для вступників, бажаючих отримати освітній ступінь «Магістр», кваліфікацію «Мистецтвознавець-експерт, фахівець галерейної справи, викладач ВНЗ», складається з теоретичної частини, що проводиться у формі тестування.

Вступники повинні володіти ґрунтовним матеріалом з таких навчальних дисциплін:

- Історія зарубіжного образотворчого мистецтва (за історичними періодами);
- Історія українського образотворчого мистецтва (за історичними періодами);
- Історія зарубіжного та вітчизняного декоративно-прикладного мистецтва;
- Експертиза творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва (за видами).

Питання теоретичного характеру дають змогу виявити рівень знань абітурієнтів з блоку мистецтвознавчих дисциплін.

Абітурієнти повинні володіти теоретичними знаннями і практичними навичками в галузі теорії та історії образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, використовуючи базові знання з комплексу профільно-орієнтованих навчальних дисциплін мистецтвознавчого блоку, отриманих після здобуття освітнього ступеня «Бакалавр».

На фаховому випробуванні абітурієнти повинні продемонструвати базові знання основних етапів історії вітчизняного та зарубіжного мистецтва, орієнтуватися у мистецьких стилях, музейній мережі країн світу.

Знання та вміння абітурієнтів, виявлені на тестуванні, оцінюються за 200-бальною шкалою відповідно до відповіді на кожне питання. За цих умов фаховою атестаційною комісією виставляється оцінка за визначеними критеріями.

Теоретична частина іспиту включає в себе наступні питання:

1. Який орнаментальний мотив був найбільш поширеним в трипільській кераміці?
2. В якому кургані була знайдена скіфська пектораль?
3. Які планувальні принципи були покладені в планування та розбудову міста Ольвія?
4. Який образ домінував у скіфській монументальній пластиці?
5. Що таке теменос?
6. Що зображено в нижній частині Збруцького ідолу?
7. В якому столітті буддизм став офіційною релігією Індії?
8. Що таке ступа?
9. Хто такі кшатрії?
10. Який характер має мистецтво Гандхарі?
11. Що таке Діван-і-кхас?
12. Хто є автором фрескового циклу в капеллі дель Арена в Падуї?
13. Який пігмент було названо на честь давнього міста в Італії?
14. На які часи припадає мистецтво Італії періоду Раннього Відродження?
15. Хто був серед авторів фрескового циклу в каплиці Бранкаччі церкви Санта Марія дель Карміне у Флоренції?
16. На які часи припадає мистецтво Італії періоду Треченто?
17. У майстерні якого художника навчався Мікеланджело?
18. Хто був представником Падуанської школи другої половини XV ст.?
19. На які часи припадає мистецтво Італії періоду Проторенесансу?
20. Хто був автором картини «Народження Венери» (Флоренція, галерея Уффіці)?
21. Де розташовано мозаїчне зображення сюжету Євхаристія XI ст. в Софійському соборі в Києві?
22. В який період в оборонній архітектурі на Україні почали використовувати машикулі?
23. До якого типу відноситься церква Св.Миколи у с. Горяни?
24. На які тематичні цикли зроблено акцент в стінописах каплиці Св.Трійці у Любліні?
25. Які хронологічні межі має пізнє бароко в мистецтві України?
26. Хто є автором проекту Богоявленського собору Братського монастиря на Подолі у Києві?
27. Коли розпочався розвиток наукової реставрації в Росії?
28. Що входить до складу левкасу?

29. Як називається метод переносу живопису на нову основу?
30. Який клей використовується під час реставрації?
31. Що таке конвертування зворотної сторони картини?
32. Який оптимальний температурно-вологісний режим зберігання пам'яток?
33. Які типи капітелей найпоширеніші в давньоєгипетській архітектурі Нового царства?
34. Які конструкції архітектури Передньої Азії є основними?
35. Які складові частини має доричний фриз?
36. Як оформлена проїзна брама м. Мікен?
37. Як визначити тип храму, якщо по торцевому фасаді вісім колон?
38. З якого часу у Візантії почали використовувати на межі між вівтарем та основною частиною храму колонаду з архітравом або невисоку мармурову огорожу?
39. Скільки колон мала передвівтарна перегородка Софійського собору в Константинополі в VI ст.?
40. Яке деісусне зображення у Візантії на передвівтарній перегородці було популярне?
41. Який із збережених донині православних іконостасів вважається прикладом першого високого іконостаса з ростовим деісусом?
42. Які білила в історії живопису були найпопулярнішими?
43. Яку з червоних фарб отримували за допомогою жуків-кормесу і використовували здебільшого в мініатюрі:
44. Які зображення не зустрічаються на дияконських вратах?
45. Який образ завжди встановлюють в українському іконостасі над Царськими вратами?
46. Де відбувається значне поширення сюжетів ікон святкового ряду?
47. Який образ є центральним в пророчому ряду?
48. Який образ найчастіше зустрічається на верхівці іконостаса?
49. У якому храмі України зберігся страшний ряд іконостаса 1637 р.?
50. Хто з митців Відродження виявляє інтерес до ранньохристиянського мистецтва, зокрема стінопису римських катакомб?
51. Коли було вперше здійснено видання грецького іконописного взірця початку XVIII ст. «Єрмінії»?
52. Хто з українських учених звернувся до вивчення історії православного іконостаса?
53. Іконографія якого з Нерукотворних образів Спасителя походить з католицької традиції?
54. Які існують течії ранньохристиянського мистецтва?
55. Де існують пам'ятки ранньохристиянського мистецтва?
56. Який художній прийом цілком зникає з живопису катакомбного періоду?
57. Які зображення в християнському мистецтві іконоборства були найпопулярнішими?
58. Який відомий іконописець належить до періоду іконоборства?
59. Який тип храму набуває поширення у XVII ст. в Росії?
60. У якому храмі Росії в оздобленні вівтарної частини було вперше використано вітраж?
61. Де в російському храмубудівництві в оздобленні екстер'єру вперше було використано багатоколірні поливні кахлі?
62. Коли з'являються споруди «наришкінського бароко»?
63. Яка форма дерев'яних храмів Росії є найпоширенішою?
64. Твори якої іконописної школи порівнюють з мистецтвом мініатюри?
65. Хто є автором трактату-посібника з іконописання в Росії XVII ст.?
66. Що не є характерним для розвитку російського іконопису XVII ст.?
67. Хто з живописців XVII ст. писав парсуни?
68. Коли в Росії з'являються воскові скульптурні твори?
69. Хто з російських живописців близько 20 років очолював клас портрету в Петербурзькій Академії мистецтв?
70. З ім'ям якого художника пов'язано розкриття проблематики сентименталізму в російському живописі?
71. З яким стилем пов'язаний початок розвитку жанру пейзажу в російському живописі?
72. Творчості якого художника притаманні риси стилю романтизму?

73. Твори якого художника слід вважати початком розвитку критичного реалізму в російському живописі?
74. Який вид атрибуції зосереджений на сюжетній лінії іконописного зображення?
75. Яку роботу виконує «доличник»?
76. На іконах якої школи ніколи не використовувалася граф'я?
77. Коли бере початок історія підробок старих ікон в Росії ?
78. Коли було започатковано музейне колекціонування ікон в Росії?
79. Як називається релікварій для зберігання хреста?
80. В якій музейній колекції знаходиться збірка натільних хрестів доби Київської Русі?
81. Які з технік і матеріалів виконання натільних хрестів в Київській Русі були найпопулярнішими?
82. Коли остаточно намітилися відмінності між іконографією православного і католицького хрестів-розп'ять?
83. На яких предметах культової атрибутики присутнє зображення Голгофського хреста?
84. Який з предметів культової атрибутики є символом Євхаристії?
85. Які з сюжетів ніколи не зображують на потирі?
86. Як називається католицька дарохранительниця у формі Сонця?
87. Який період вважається часом розквіту золотарства в Україні?
88. Який з іконографічних сюжетів із зображенням Чаші не має євхаристичної символіки?
89. Яка основна сировина для виготовлення керамічних виробів?
90. Який матеріал використовувався для декорування фасадів у Новому Вавілоні?
91. Визначити зразок месопотамського мозаїчного панно.
92. Що являє собою бісквіт?
93. Хто був засновником першого порцелянового виробництва в Росії?
94. Що таке фаянс?
95. Що являє собою глазур (поливи)?
96. Які вироби мають ступінь спікання з пористим черепком?
97. Найпотужнішим центром виготовлення французької емалі є:
98. Що таке масверк?
99. Якою є тематика зображень на вишитому килимі з Бойє?
100. Який пігмент називають “чорнильними горішками” і виготовляють з патологічних утворень на листі рослин?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алпатов М. Этюды по истории западноевропейского искусства. – М.-Л., 1939.
2. Алпатов М. Художественные проблемы искусства Древней Греции. – М., 1987.
3. Античное наследие в культуре Возрождения. – М., 1984.
4. Арган Дж.К. История итальянского искусства. – В 2-х тт.. – М., 1976.
5. Асеев Ю. Шедевры світової архітектури. – К., 1982.
6. Афанасьева В., Луконин В., Померанцева. Н. Малая история искусств. Искусство Древнего Востока. – М., 1976.
7. Воллар А. Сезанн // Пер с фр. Е. Малкиной. – Репринтное изд. 1934. –Л., 1992.
8. Бадж У. Легенды о египетских богах. – К., 2001.
9. Базен Ж. История истории искусств. От Вазари до наших дней. – М., 1994.
10. Бартенев И., Батажкова В. Очерки истории архитектурных стилей. – М., 1983.
11. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. – Л., 1981.
12. Бенеш О. Искусство Северного Возрождения. – М., 1973.
13. Білецький П. Мова образотворчих мистецтв. – К., 1973.
14. Білецький П. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть// Нариси з історії українського мистецтва. – К., 1981.
15. Білецький П. Мікеланджело. – К., 1975.
16. Брунов Н. Памятники Афинского акрополя. Парфенон и Эрехтейон. – М., 1973.
17. Бурнгардт Я. Культура Италии в эпоху Возрождения. – Смоленск, 2002.

- 18 Вазари Дж. Жизнеописания наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих. – В 5-и тт. – М., 2001.
- 19 Верман К. История искусства всех времен и народов. – В 3-х тт. – М., 2001.
- 20 Винничук Л. Люди, нравы, обычаи Древней Греции и Рима. – М., 1988.
- 21 Виппер Б. Итальянский Ренессанс. – В 2-х тт. – М., 1977.
- 22 Виппер Б. Искусство Древней Греции. – М., 1972.
- 23 Виппер Б. Введение в историческое изучение искусства. – М., 2008.
- 24 Власов В. Иллюстрированный художественный словарь. – М., 1993.
- 25 Власов В. Стили в искусстве. Словарь. – Т.1. – СПб., 1995.
- 26 Воронина Т., Мальцева Н., Стародубова В. Искусство Возрождения в Нидерландах, Франции, Англии//Памятники мирового искусства. – М., 1994.
- 27 Всеобщая история искусств. – В 6-и тт. – М., 1960-1965.
- 28 Гарэн Э. Проблемы итальянского Возрождения. – М., 1986.
- 29 Гастев А. Делакруа//Жизнь замечательных людей. – М., 1966.
- 30 Данилова Е. Брунеллески и Флоренция. – М., 1991.
- 31 Дегтярьов М., Реутов А. Михайлівський Золотоверхий монастир. – К., 1997.
- 32 Дмитриева Н. Краткая история искусств. – Вып.1. – М., 1986.
- 33 Дмитриева Н., Виноградова Н. Искусство Древнего Мира. – М., 1989.
- 34 Древнерусское искусство: художественная культура домонгольской Руси. – М., 1972.
- 35 Дунаев Г. Сандро Боттичелли. – М., 1977.
- 36 Жерико о себе и современники о нем. – Сост. В.Проковьев. – М., 1962.
- 37 Западноевропейское искусство XVII века//Малая история искусств. – М., 1974.
- 38 Иллюстрированная энциклопедия моды. – Прага, 1988.
- 39 Импрессионизм: письма художников. – Л., 1969.
- 40 История русского искусства. – М.: Изд. Академии художеств, 1961.
- 41 История искусства зарубежных стран. – Вып. 1,2. – М., 1982-1986.
- 42 Історія українського мистецтва. – В 6-и тт. – К., 1966.
- 43 Кандинский В.О духовном в искусстве. – М., 1992.
- 44 Искусство XX века//Малая история искусств. – М., 1991.
- 45 Каптерева Т., Быков В. Искусство Франции XVII века. – М., 1969.
- 46 Керам К. Боги. Гробницы. Ученые. Роман археологии.– Спб., 1994.
- 47 Кинк Х. Как строились египетские пирамиды. – М., 1967.
- 48 Кленгель-Брандт Э. Вавилонская башня. – М., 1991.
- 49 Кленгель-Брандт Э. Древний Вавилон. – Смоленск, 2001.
- 50 Крючкова В. Символизм в изобразительном искусстве. – М., 1994.
- 51 Лазарев В. Леонардо да Винчи. – М., 1952.
- 52 Леонардо да Винчи. Микеланджело. Рафаэль. Рембрандт//Жизнь замечательных людей. – Авт.встпуп.ст. Л.Аннинский. – М., 1993.
- 53 Либман М. Донателло. – М., 1962.
- 54 Лихачева В. Искусство Византии IV-XV веков. – Л., 1986.
- 55 Лихачев Д.Культура Руси времени Андрея Рублева и Епифания Премудрого (кон. 14 - нач. 15 вв.). – М.-Л., 1962. – 172 с.
- 56 Любимов Л. Искусство Древней Руси. – М., 1974.
- 57 Любимов Л Искусство Западной Европы. – М., 1976.
- 58 Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. – К., 1992.
- 59 Матье М. Искусство Древнего Египта. – М., 1970.
- 60 Мацюк О. Замки і фортеці Західної України. – Львів, 1997.
- 61 Менар Р. Мифы в искусстве старом и новом. – Спб., 1993.
- 62 Мириманов В. Малая история искусств: Первобытное и традиционное искусство. – М., 1973.
- 63 Мифы Древней Греции. – Сост. И.Яворская. – К., 1993.
- 64 Мифы народов мира. – В 2-х тт. – М., 1991.
- 65 Муратов П. Образы Италии. – М., 1994.
- 66 Неклюдова М. Традиции и новации в русском искусстве конца

XIX – начала XX века. – М., 1991.

- 67 Овсійчук В. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII століття//Нариси з історії українського мистецтва. – К., 1985.
- 68 Перрюшо А. Жизнь Ренуара. – К., 1991.
- 69 Петрусевич Н. Искусство Франции XV – XVI веков. – Л., 1973.
- 70 Раздольская В. Искусство Франции второй половины XIX века. – Л., 1981.
- 71 Рафаэль и его время. – Отв.ред.Л.Чиколини. – М., 1986.
- 72 Ревалд Дж. Постимпрессионизм. – Л.-М., 1962.
- 73 Рославец Е. Живопись Франции XVII – XVIII веков. – К., 1990.
- 74 Руа Ж.-Ж. История рыцарства. – М., 2001.
- 75 Сарабьянов Д. История русского искусства конца XIX - начала XX века. – М., 1993.
- 76 Стернин Г. Русская художественная культура второй пол. XIX-нач. XXвека. – М., 1984.
- 77 Словарь античности. – М., 1989.
- 78 Смирнова И. Искусство Италии конца XIII – XV веков. – М., 1987.
- 79 Смольський Г. Українське мистецтво. – Львів, 1997.
- 80 Соколов Г. Искусство Древнего Рима. – М., 1971.
- 81 Соколов Г. Искусство Древней Греции. – М., 1972.
- 82 Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 1989.
- 83 Тахо-Годи А. Греческая мифология. – М., 1989.
- 84 Терновец Б. Роден. – Л., 1935.
- 85 Типология и периодизация культуры Возрождения. – Под ред. В.Рутенберга. – М., 1978.
- 86 Тяжелов В., Сопоцинский О. Искусство средних веков. – М., 1975.
- 87 Федорова Е. Знаменитые города Италии. Рим. Флоренция. Венеция. – М., 1985.
- 88 Холл Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве. – М., 1996.
- 89 Целлар К. Архитектура страны фараонов. – М., 1990.
- 90 Чиликин А. Огюст Роден. – М., 1970.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100 – 125 – абітурієнт володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарними поняттями. При цьому відповіді невірні, що демонструє нерозуміння суті запропонованого питання.

126 – 150 – абітурієнт висвітлює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, може виправляти власні помилки, серед яких – значна кількість суттєвих.

151 – 176 – абітурієнт вірно і глибоко розуміє суть питання, вміє проявити знання в поставленому питанні. Узагальнює та систематизує інформацію, самостійно виправляє допущені помилки та має власну думку до щодо заданого питання. Абітурієнт добре зорієнтований в матеріалі, вміє застосовувати широкий арсенал художніх засобів і прийомів.

177 – 200 – абітурієнт виявляє особливі здібності, має високий показник знань теоретичного матеріалу. Вміє самостійно узагальнювати знання та правильно використовує їх у побудові відповіді. Переконаливо аргументує відповідь, володіє термінологією, самостійно розкриває власну думку. Абітурієнт впевнено та вміло демонструє високий рівень підготовки, майстерно використовує матеріал.